

ALS v chráněném území

Obsah pracovního listu:

1. Co obnáší výsadba ALS v chráněných územích
2. Které orgány ochrany přírody mám oslovit
3. Otázky k vypracování

1.

Co obnáší výsadba ALS v chráněných územích

V chráněných územích je zakládání ALS systémů specifické zejména proto, že se zde nachází cenné biotopy a stanoviště chráněných druhů, které jsou předmětem ochrany a vůbec důvodem vyhlášení chráněného území.

Pokud se tedy rozhodnete vysadit agrolesnický systém v chráněném území, je třeba brát ohledy na tuto skutečnost a pamatovat na to, že ochrana druhů a biotopů je v chráněných územích prioritou.

Přesto však výsadba dřevin je i v těchto územích vhodná a často potřebná.

2.

Které orgány ochrany přírody mám oslovit

V první řadě je potřeba komunikovat s orgánem ochrany přírody a kontaktovat jej s tím, že máte v úmyslu vysadit agrolesnický systém.

Přehled orgánů ochrany přírody:

Oblast	Místně příslušný OOP
území CHKO	AOPK
území NP	správa NP
území Natura bez překryvu s CHKO či NP	krajský úřad
vojenský újezd	újezdni úřad
PR	krajský úřad
PP	krajský úřad
NPR a NPP	AOPK
volná krajina bez překryvu se ZCHÚ	OÚ s rozšířenou působností

Jaká povolení jsou potřeba

Pamatujme, že nejvhodnější kompetence k posouzení toho, jaké povolení dle zákona ZOPK je potřeba, má především místně příslušný OOP. Proto si připravme jednoduchou představu o výsadbě ALS (pro takové jednání v první řadě není potřeba mít projekt).

Které doklady od OOP je potřeba přiložit k žádosti o dotaci:

Dle § 6 NV je potřeba přiložit

- Souhlas se založením ALS v oblasti Natura 2000 (ptačí oblasti či evropsky významné lokality) – stanovisko dle § 45i odst. 1
- Výjimku ze zákazů podle § 43
- Povolení se záměrných šířením nepůvodních druhů (§ 5 odst. 4 ZOPK)

Pro OOP je dobré mít už nachystané pozemky, na kterých chci vysazovat, zvolené druhy a počet dřevin, které chci vysadit. Pokud tedy budete žádat z dotací na výsadbu ALS, bude to 100 ks dřevin na ha. OOP v úvodu posoudí, zda jsou na daném pozemku zájmy zvýšené ochrany biotopů nebo druhů, dále posoudí zvolené druhy dřevin dle geografické vhodnosti a původnosti dřevin a také zhodnotí vhodný počet dřevin. OOP dále posoudí, jestli nejsou výsadbou dotčeny ochranné podmínky stanovené v § 16 pro národní parky, v § 16 pro chráněné krajinné oblasti, popřípadě § 29 pro národní přírodní rezervace a § 34 pro přírodní rezervace.

Zákonné požadavky na výsadbu ALS dle zákona č.114/1992. Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen ZOPK):

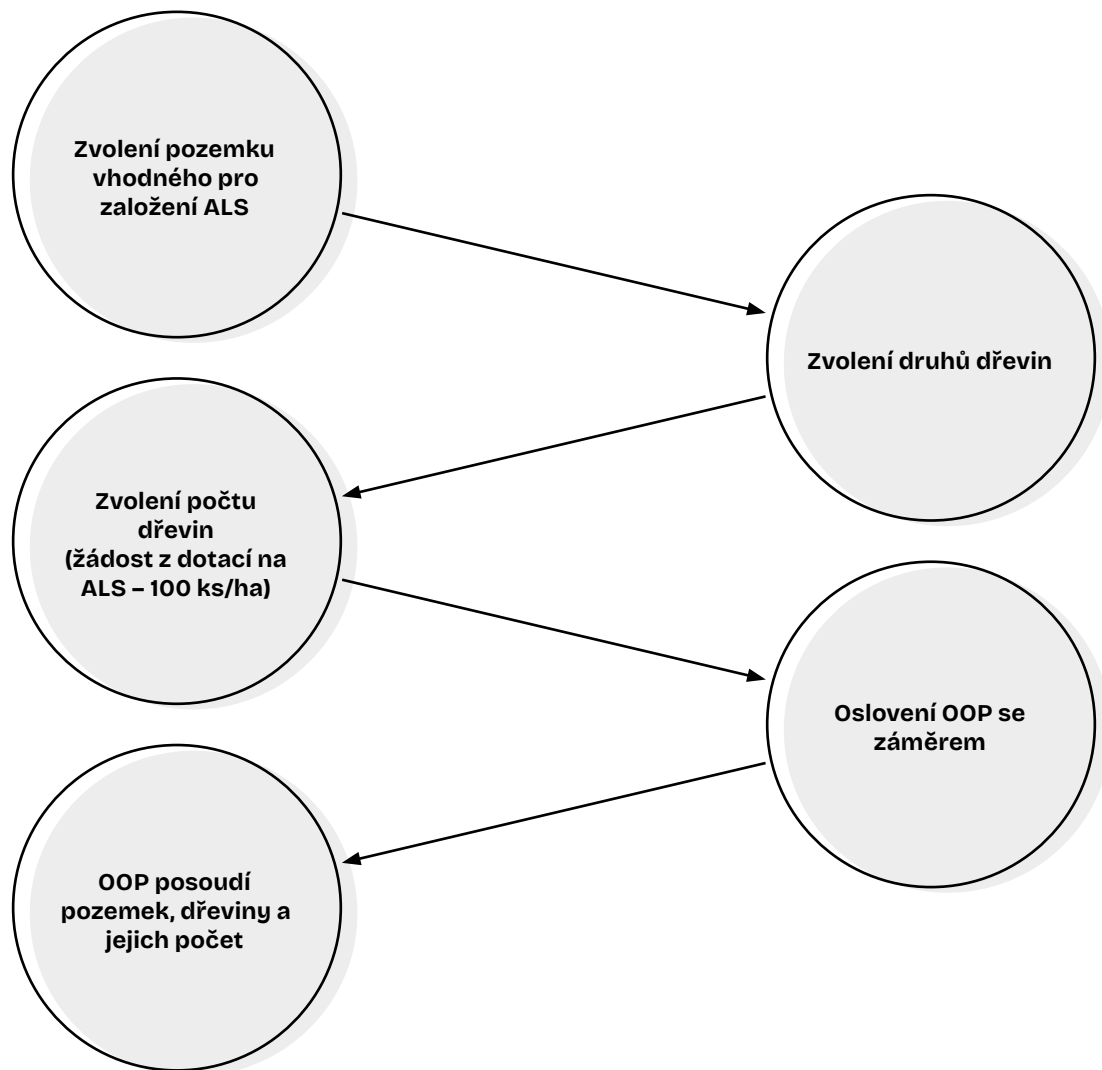
- § 5 odst. 4) - záměrné rozšiřování nepůvodních druhů rostlin a živočichů je povoleno jen se souhlasem OOP
- § 45i odst. 1) – posouzení, zda záměry v lokalitách Natura 2000, mohou mít významný vliv na předměty ochrany
- § 43 – povolení výjimky ze zákazů uvedených jiných částech ZOPK (např. výjimky z ochranných podmínek zvláště chráněných územích)

Podle § 43 může výjimku ze zákazů povolit OOP jen v případě, kdy jiný veřejný zájem převažuje nad zájmem ochrany přírody, anebo pokud povolovaná činnost významně neovlivní zachování stavu předmětu ochrany zvláště chráněného území. Pamatujme na to, že tuto podmínku dokáže dobře posoudit jen OOP, který má nejvíce informací o stavu a o výskytu chráněných druhů a biotopů.

Pokud se území nachází v evropsky významné lokalitě či v ptačí oblasti (soustava NATURA 2000), je třeba záměr předložit OOP, který posoudí, jestli může záměr ovlivnit předmět ochrany a dle toho stanoví, zda bude třeba vydat stanovisko dle § 45i odst. 1.

Mějme na paměti, že ne každá lokalita je vhodná k výsadbě stromů v množství 100 ks dřevin na 1 ha. Je to poměrně velké množství stromů, které může ovlivnit stav biotopů a následně výskyt zvláště chráněných druhů. Na lokalitě se například mohou nacházet druhy výrazně světlomilné, které při zastínění stromy nedokážou přežívat. Je zřejmé, že všechna tato zákonná opatření se týkají zejména lokalit, kde se nachází travní porosty, neboť na orné půdě může být výsadba agrolesnického systému téměř v každém případě přínosem, pokud budou zvoleny vhodné druhy, které je třeba konzultovat s OOP. Je proto lepší soustředit se na vysazování ALS v lokalitách méně ekologicky stabilních, kde mohou jednoznačně zvýšit ekologický potenciál, ekologickou stabilitu, mohou fungovat jako protierozní opatření a zvýší biodiverzitu území. V lokalitách, které jsou již některým způsobem chráněny, není třeba ekologickou stabilitu zvyšovat výsadbou velkého množství stromů. V některých případech je vhodné vysadit několik jedinců například ovocných dřevin, ideálně původních starých odrůd, což však nesplňuje podmínky dotačního titulu a je vhodnější takovou výsadbu provést z jiných dotačních titulů pro výsadbu dřevin v krajině. Vždy však se souhlasem OOP.

Je třeba také upozornit, že při posuzování vlivu na životní prostředí je třeba se řídit tzv. principem předběžné opatrnosti. Z té vyplývá, že pokud existuje možnost, že určité opatření může životnímu prostředí způsobit škodu, a pokud v dané problematice ještě neexistuje vědecká shoda, příslušné opatření by se nemělo realizovat. Zásada je uvedena v článku 191 Smlouvy o fungování Evropské unie.

OOP posoudí, v jaké zóně ochrany se záměr nachází a podle toho definuje dotčené předměty ochrany a vhodné dřeviny k výsadbě. Dále posoudí, zda se záměr nachází na území Natura 2000 a zda se přímo na místě nachází předmět ochrany dané evropsky významné lokality či ptačí oblasti. Pozor, ne všechna chráněná území se překrývají s územím Natura 2000 a naopak. Na tato území je potřeba pohlížet odděleně, protože pro každou platí jiná část ZOPK.

Otázky k vypracování

Jaký orgán ochrany přírody oslovím, pokud se pozemek pro realizaci agrolesnictví nachází:

3.

01. Území je v CHKO

02. Území je pouze v Natura 2000

03. Území je ve volné krajině, výsadba geograficky nepův. druhů